

новича і В. Горленка // Науковий збірник за 1929 р. Записки Істор. секції ВУАН. — Т. 32. — С. 137—152; Українські народні думи. — Т. 1: Тексти № 1—13 і вступ К. Грушевської. — К.: Вид-во АН УРСР, 1927. — 397 с.; Українські народні думи. — Т. 2: Тексти № 14—33, передм. К. Грушевської. — Х.; К.: Пролетар, 1931. — XXX, 304 с.

Лит.: Катерина Грушевська // ЕУ: Словникова частина. — Л., 1993. — Т. 2. — С. 453; Малик Я. Й. Катерина Грушевська: Текст лекції з курсу політичної історії України. — Л.: ЛДУ, 1991. — 32 с.; Малик Я. Катерина Грушевська // Укр. історик. — 1991—1992. — Ч. 110—115. — Т. 28—29. — С. 265—277; Матяш І. Репресований часопис // Журналіст України. — 1996. — № 3—4. — С. 18—19; Пиріг Р. Катерина Грушевська: епілог долі // Сільські вісті. — 1991. — 14 верес.; Полонська-Василенко Н. Д. Видатні жінки України. — Вінніпег; Мюнхен, 1969. — С. 126—127; Матяш І. Катерина Грушевська: Життєпис, біографія, архіви. — К., 1997. — 224 с.

Архіви: ЦДІАК України, ф. 1235; ЦДІАЛ України, ф. 309; ф. 362; ф. 201; ЦДАМЛМ України, ф. 194; НБУВ. ІР, ф. X; ІМФЕ. ВР, ф. 1-дод.; ф. 1—4; ф. 6—2; ЛНБ. ВР, ф. Воз. 767; ф. Воз. 263; ЦДАГО України, ф. 263; ІЛ. ВР, ф. 122; ДАК, ф. 936.

Іконографія: ЦДКФФА України.

І. Б. Матяш.

ДАЙЧ Самуїл Аронович (1.03.

1928, Київ — 6.06.1988, Львів) — органіст, піаніст, педагог, муз. теоретик.

Н. у сім'ї службовців. Його батько — Арон Самійлович працював у багатьох установах і в службових справах мав тісні стосунки з творчою інтелігенцією, насамперед з художниками, був знавцем театру. Мати — Ревекка Ліберівна, присвятила своє життя родині. Дружина — Олена Мутман, викладач по класу фортепіано Львів. спец. музичної школи ім. С. Крушельницької. Син — Володимир Дайч, засл. артист Росії, зав. кафедрою фортепіано Ростовської консерваторії ім. С. Рахманінова.

Муз. освіту Д. почав 1936 у Київ. муз. школі ім. М. В. Лисенка по класу фортепіано у педагога Б. Милича. В червні 1941 сім'я евакуювалася в Перм. Це місто під час війни стало одним із центрів муз. культури СРСР, сюди було евакуйовано деякі вищі і середні спец. муз. учбові заклади з Москви, Києва та Ленінграда. У Пермі Д. навчався в загальноосвітній

школі і муз. училищі по класу фортепіано. Потрапив у клас професора Ленінгр. консерваторії, відомого органіста і піаніста Ісайї Браудо, який став його учителем, що й визначило його дальший шлях як органіста.

У червні 1944 Д. разом з сім'єю повернувся до Києва і продовжив навчання у Київ. консерваторії по класу фортепіано у А. Луфера. Але бажання стати органістом перемогло, і 1947 він перевівся до Ленінгр. консерваторії у клас проф. І. Браудо, де навч. по класу фортепіано та органа. Був відмінником навчання.

1951, закінчивши консерваторію по класу фортепіано, за розподілом приїхав до Львова, де працював солістом-піаністом та концертмейстером Львів. філармонії, а згодом — педагогом по класу фортепіано у спец. муз. школі при Львів. консерваторії і навч. в аспірантурі по класу органа при Ленінгр. консерваторії, яку закін. у 1955. З 1961 працював старшим викладачем Львів. консерваторії ім. М. Лисенка.

Виконавча діяльність Д. як органіста почалася з 1962. В його репертуарі — твори Й.-С. Баха, Г.-Ф. Генделя, А. Вівальді, Ц. Франка, Д. Букстегуде, М. Регера, Л. Яначека, Л. Бьольмана, О. Чішка, Ф. Колесси та ін. класичних і сучасних композиторів. Органні концерти Д. регулярно відбувалися у Домському соборі (Рига), у залах Київ. будинку органної музики, Талліннської, Ленінгр. та Єреванської філармоній. Виступав у Омську, Іркутську, Новоси-

бірську, Красноярську, Казані, Ташкенті, Баку, Тбілісі та ін. Містах колишнього Рад. Союзу.

Д. багато і плідно співпрацював з видатними вокалістами (О. Басистюк, Н. Руденко, І. Кушплером, Т. Калустян), хорами (Львів. хоровою капелюю "Трембіта", дит. хором "Дударик"), оркестрами (Литовським і Львів. симфонічними, Львів. камерним та ін.).

Одночасно займався методичною (методика навчання гри на фортепіано) і теоретичною (фундаментальне дослідження про І. Браудо) роботою, брав участь у наук. конференціях. Інтенсивну концертну діяльність Д. поєднував з викладацькою роботою як піаніст і органіст. Його учнями у Львів. консерваторії були нині відомі укр. мистецтвознавці (А. Терещенко), піаністи та органісти (засл. артистка З. Максименко, К. Білинська; О. Борзенко, І. Немира, І. Цайц).

Велику роль у житті Д. відіграло збирання книг — він створив унікальну приватну б-ку.

Земний шлях Д. завершився 6 червня 1988 у Львові; похований на Янівському кладовищі.

*О. А. Брайчевська,
С. М. Брайчевський.*

ЗИЗАНІЙ (Зизаній-Тустановський) Лаврентій Іванович (кінець 50-х—поч. 60-х рр. 16 ст., с. Потелич, тепер Жовківського р-ну Львів. обл. — не раніше 1634, м. Корець, тепер Рівнен. обл.) — книжник-богослов, педагог, мовознавець, церк. діяч.

Походив з сім'ї дрібного шлях-